

OBSAH

Předmluva	9
Úvod. Význam analytické chemie	11
I. Analytická chemie kvalitativní	12
1. Vysvětlení základních pojmů	12
1.1 Pracovní metodika	12
1.2 Reakce ve vodných roztocích	13
1.3 Analytické reakce	13
1.31 Podstata chemických reakcí	13
1.32 Specifické reakce	14
1.33 Selektivní reakce	14
1.34 Maskování reakcí	14
1.4 Rozdělení analytických reakcí podle chemických dějů	15
1.41 Neutralizační reakce	15
1.42 Srážecí reakce	16
1.43 Oxydačně redukční (redoxní) reakce	17
1.5 Významnější metody kvalitativní analýzy	17
1.51 Kapková analýza	18
1.52 Beztřísková analýza	18
1.53 Chromatografická analýza	19
2. Kvalitativní stanovení suchou cestou	19
2.1 Zkouška na tavitelnost	20
2.2 Baničkové reakce	20
2.3 Dmuchavkové reakce	21
2.4 Perličkové reakce	22
2.5 Plamenové reakce	23
3. Kvalitativní stanovení mokrou cestou (sirovodíkový způsob)	23
3.1 Rozdělení nejběžnějších kationtů do tříd	23
3.11 Dělení kationtů I. třídy	24
3.12 Dělení kationtů IIa. a IIb. třídy	25
3.13 Dělení kationtů IIa. třídy	25
3.14 Dělení kationtů IIb. třídy	26
3.15 Dělení kationtů III. třídy	27
3.16 Dělení kationtů IV. třídy	29
3.17 Důkazy kationtů V. třídy	30
4. Kontrolní otázky	31
II. Kvantitativní rozbor vážkový	32
1. Princíp a výklad základních pojmů	32

2. Odebírání vzorků	32
3. Příprava vzorku k rozboru	33
4. Příčiny analytických chyb	34
5. Koncentrace vodíkových iontů	34
6. Příklady vážkových stanovení	36
6.1 Stanovení vlhkosti daného vzorku	36
6.2 Vážkové stanovení železa	37
6.3 Vážkové stanovení niklu	38
7. Kontrolní otázky	39
III. Kvantitativní rozbor odměrný	40
1. Princip a výklad základních pojmů	40
1.1 Koncentrace odměrného roztoku, pojem ekvivalentu a normálního roztoku	40
1.2 Příklady odvození gramekvivalentů	41
1.21 Neutralizační reakce	41
1.22 Oxydační reakce	41
1.23 Srážecí reakce	42
1.3 Základní látky v odměrné analýze	42
1.4 Faktor odměrného roztoku	42
1.5 Rozdělení odměrné analýzy	43
2. Neutralizační analýza	45
2.1 Indikátory	45
2.2 Acidimetrická stanovení	46
2.21 Základní látky pro acidimetrická stanovení	46
2.22 Příprava ca 0,2N roztoku kyseliny chlorovodíkové	46
2.23 Příprava ca 0,2N roztoku kyseliny sírové	47
2.24 Stanovení faktoru ca 0,2N roztoku kyseliny chlorovodíkové nebo ca 0,2N roztoku kyseliny sírové na hydrouhličitán draselný	48
2.25 Stanovení celkové alkality hydroxydu sodného	48
2.3 Alkalimetrická stanovení	49
2.31 Základní látky pro alkalimetrická stanovení	49
2.32 Příprava 0,2N roztoku kyseliny šťavelové	50
2.33 Příprava ca 0,2N roztoku hydroxydu sodného	51
2.34 Stanovení faktoru ca 0,2N roztoku hydroxydu sodného na 0,2N kyselinu šťavelovou	51
2.35 Stanovení kyseliny uhličitě ve vodách	52
3. Oxydimetrie a reduktometrie	52
3.1 Principy a rozdělení	52
3.2 Oxydačně redukční potenciál	54
4. Manganometrie	56
4.1 Základní látky užívané v manganometrii	56
4.2 Příprava ca 0,1N roztoku manganistanu draselného a stanovení faktoru ca 0,1N-KMnO ₄ na kyselinu šťavelovou	56
4.3 Stanovení železnatých solí manganistanem draselným	57
5. Jodometrie	58
5.1 Indikátor a základní látky užívané v jodometrii	59
5.2 Příprava ca 0,1N roztoku jódu	59
5.3 Příprava ca 0,1N roztoku thiosíranu sodného	60
5.4 Příprava 0,1N roztoku arzenitanu sodného	61
5.5 Stanovení faktoru ca 0,1N roztoku thiosíranu sodného	61

5.6 Stanovení faktoru ca 0,1N roztoku jódu	62
5.7 Příklady jodometrických stanovení	63
5.71 Jodometrické stanovení síry	63
5.72 Stanovení manganu v oceli metodou Procterovou-Smithovou	65
6. Chelátometrie (komplexometrie)	65
6.1 Příprava a stanovení faktoru 0,02M roztoku chelatonu III	65
7. Prověрка znalostí	66
7.1 Kontrolní otázky	66
7.2 Početní příklady z odměrné analýzy	67
IV. Rozbory plynů	68
1. Měření plynů Hemplovou byretou	68
2. Absorpce plynů v Hemplově pipetě	69
3. Rozbor plynu Orsatovým přístrojem	70
4. Kontrolní otázky	71
V. Fyzikálně chemické metody	72
1. Optické metody	72
1.1 Kolorimetrie	72
1.2 Fotometrie	74
2. Spektrální analýza	75
3. Kvantometry	78
4. Elektrometrické odměrné metody	78
4.1 Potenciometrie	78
5. Polarografie	80
6. Elektroanalýza	84
7. Kontrolní otázky	85
VI. Pruběřství drahých kovů.	87
1. Pruběřské stanovení stříbra a zlata	88
VII. Vybrané hutnické předpisy	90
1. Rozbor ocelí	90
1.1 Stanovení uhlíku	90
1.2 Stanovení manganu metodou Volhardovou-Wolfovou	92
1.3 Stanovení fosforu ve formě fosfomolybdenanu amonného	92
1.4 Stanovení chromu fotometricky	92
1.5 Stanovení niklu fotometricky	93
2. Rozbor železné rudy	93
2.1 Stanovení kyslíčnicku křemičitého	93
2.2 Stanovení celkového obsahu železa	93
2.3 Stanovení seskvioxydů R_2O_3	94
2.4 Stanovení vápníku šťavelanem	94
2.5 Stanovení hořčíku vážkově	94
3. Rozbor mosazi a bronzu	94
3.1 Stanovení cínu	94
3.2 Stanovení olova	95
3.3 Stanovení mědi	95
3.4 Stanovení železa, niklu a zinku	96

4. Rozbor ložiskového kovu	97
4.1 Stanovení cínu	97
4.2 Stanovení antimonu	97
4.3 Stanovení mědi a olova	98
5. Chemický rozbor strusek	98
5.1 Rozklad vzorku	98
5.2 Stanovení kysličníku křemičitého	99
5.3 Stanovení vápníku	99
5.4 Stanovení hořčíku	99
5.5 Stanovení celkového obsahu železa	99
5.6 Stanovení manganu	100
6. Kontrolní otázky	100